

Lovforslag nr. L 13. Fremsat den 8. oktober 1998 af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen)

Forslag

til

Lov om beskyttelse af gravfreden ved vraget efter passagerskibet »M/S Estonia«

§ 1. Loven har til formål at beskytte gravfreden ved vraget efter passagerskibet »M/S Estonia«.

Stk. 2. Det beskyttede område er rektangulært og afgrænses efter det geodætiske system, World Geodetic System 1984 (WGS 84), af følgende positioner:

- 1) 59° 23,500'N, 21°40,000'E.
- 2) 59° 23,500'N, 21°42,000'E.
- 3) 59° 22,500'N, 21°42,000'E.
- 4) 59° 22,500'N, 21°40,000'E.

§ 2. Inden for det område, der er nævnt i § 1, stk. 2, er dykning og anden undervandsvirksomhed forbudt.

Stk. 2. Forbudet i stk. 1 gælder dog ikke virksomhed, som en myndighed i Estland, Finland eller Sverige forestår med henblik på at tildække vraget eller for at hindre forurening af det maritime miljø fra vraget.

§ 3. Den, som forsætligt overtræder forbudet i § 2, stk. 1, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 4. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål

Lovforslaget har til formål at beskytte gravfreden ved vraget efter passagerskibet »M/S Estonia«, der forliste natten til den 28. september 1994 under sejlads fra Tallinn i Estland til Stockholm, hvorved 852 mennesker omkom, heraf 5 danske statsborgere. »M/S Estonia« befinder sig folkeretligt på det åbne hav og dermed uden for nogen stats folkeretligt anerkendte område.

Med lovforslagets vedtagelse giver Folketinget sit samtykke til, at Danmark tiltræder overenskomst af 23. februar 1995 mellem Estland, Finland og Sverige om beskyttelse af gravfreden ved »M/S Estonia«. Overenskomsten er optrykt som bilag 1 til lovforslaget. Ved en tillægsprotokol af 23. april 1996, der er optrykt som bilag 2 til lovforslaget, er der åbnet mulighed for, at også andre stater kan tiltræde overenskomsten. Alle medlemmer af Østersørådet, herunder Danmark, er blevet opfordret hertil. Tiltrædelsesinstrumenter skal deponeres hos den svenske regering.

Den svenske regering vedtog den 15. september 1994, at »M/S Estonia« ikke skal bjerges, og at der ikke skal iværksættes foranstaltninger til at bjerge de omkomne. Samtidig besluttede den svenske regering, at stedet, hvor passagerskibet forliste, skal betragtes som en gravplads. I januar 1995 overdrog »M/S Estonia«s ejer, »Estline Marine Company Ltd«, alle rettigheder vedrørende vraget, som selskabet havde som ejer, til henholdsvis den svenske og estiske regering.

Til opfyldelse af ovennævnte overenskomst har Sverige og Finland vedtaget særlige love til supplerende af deres straffeloves bestemmelser om gravfred m.v., mens Estland har ændret en bestemmelse om gravfred i den estiske straffelov.

2. Overenskomsten af 23. februar 1995 mellem Estland, Finland og Sverige om beskyttelse af gravfreden ved »M/S Estonia« m.v.

2.1. Overenskomstens bestemmelser

I henhold til overenskomstens artikel 1 skal vraget efter »M/S Estonia« og det omgivende område, som er nærmere fastlagt i artikel 2, betragtes som et sidste hvilested for ofrene for ulykken og skal som sådant omgives med passende respekt. I præambelen opfordres offentligheden og alle andre stater til at yde passende respekt for stedet for »M/S Estonia«s forlis i al fremtid.

I artikel 3 erklærer de kontraherende parter sig enige i, at »M/S Estonia« ikke skal hæves.

Artikel 4 indeholder en forpligtelse til i overensstemmelse med de nationale procedurer at gennemføre lovgivning med det formål at kriminalisere enhver aktivitet, der forstyrrer freden på det sidste hvilested, især enhver dykkeraktivitet eller andre aktiviteter, der har til formål at bjerge ofre eller ejendom fra vraget eller havbunden. Parterne forpligter sig i denne forbindelse til at gøre det muligt at straffe en overtrædelse af denne bestemmelse med fængsel. Uagtet foranstående bestemmelser kan en kontraherende part dog træffe foranstaltninger med henblik på at tildække vraget eller forhindre forurening af det maritime miljø fra vraget.

I artikel 5 forpligter hver af de kontraherende parter sig til at underrette den anden kontraherende part om forestående eller igangværende aktiviteter, der er blevet kriminaliseret i overensstemmelse med artikel 4, og som involverer et skib, der sejler under vedkommende kontraherende parts flag.

Artikel 6 indeholder overenskomstens ikrafttrædelsesbestemmelse. Overenskomsten trådte i kraft den 26. august 1995, efter at de kontraherende parter i overensstemmelse med artikel 6 havde meddelt de andre kontraherende parter, at de nødvendige forfatningsmæssige procedurer for dens ikrafttræden var blevet gennemført.

Ved en tillægsprotokol af 23. april 1996 til ovennævnte overenskomst er der åbnet mulighed for, at alle stater, der ønsker det, kan tiltræde overenskomsten, jf. artikel 1 i tillægsprotokollen. I henhold til artikel 2 skal tiltrædelsesinstrumenter deponeres hos

F. t. l. vedr. gravfreden ved vraget efter passagerskibet »M/S Estonia«

den svenske regering. Efter artikel 3 træder overenskomsten for det tiltrædende land i kraft, når dette land deponerer sit tiltrædelsesinstrument hos den svenske regering.

2.2. Svensk, finsk og estisk lovgivning om beskyttelse af gravfreden ved vraget efter »M/S Estonia«

Sverige:

Den svenske lov om beskyttelse af gravfreden ved vraget efter »M/S Estonia« trådte i kraft den 1. juli 1995.

Ifølge loven må der ikke foretages dykning og anden undervandsvirksomhed i vraget efter »M/S Estonia« eller inden for det beskyttede område. Strafferammen for den, der med forsæt overtræder forbudet, er den samme som for krænkelse af gravfreden i den svenske straffelov, dvs. bøde eller fængsel indtil 2 år.

Bestemmelsen indebærer, at enhver virksomhed, der foretages i strid med loven, er strafbar. Det kræves ikke, at der kan føres bevis for, at gravfreden i det konkrete tilfælde er blevet forstyrret.

Loven fastsætter i øvrigt særlige bestemmelser med henblik på at kunne strafforfølge lovovertrædelser, der er begået på det åbne hav, ved svenske domstole. I forarbejderne til loven anføres det i den forbindelse, at det i praksis kan være vanskeligt at gennemføre en retssag i Sverige, når vedkommende fremmede fartøj ikke anløber svensk havn m.v., idet der efter folkeretten gælder et forbud for en stat mod at udøve myndighed over andre staters skibe på det åbne hav.

Finland:

Den finske lov om beskyttelse af gravfreden ved vraget efter »M/S Estonia« trådte ligeledes i kraft den 1. juli 1995.

Ifølge loven er dykning på det fredede område forbudt. På det fredede område må der endvidere ikke foretages foranstaltninger for at optage omkomne eller genstande fra vraget eller havbunden. Freden ved vraget må heller ikke på anden måde forstyrres. Strafferammen for overtrædelse af loven er den samme som for forstyrrelse af gravfreden i den finske straffelov, dvs. bøde eller fængsel indtil 1 år.

Ifølge bemærkningerne til bestemmelsen vil den finske straffelovgivning kunne anvendes på overtrædelser, som en finsk statsborger begår uden for Finland. Det samme gælder overtrædelser, som begås på et finsk fartøj, eller som en udlænding begår uden for Finland, hvis forbrydelsen er begået inden for et område, hvor ingen stats lovgivning gælder.

Estland:

Estland har ikke som Sverige og Finland vedtaget en særlov om »M/S Estonia«, men har den 28. juni 1995 vedtaget en ændring af den estiske straffelovs § 199 om gravplyndring m.v., således, at den også omfatter enhver dykning og andre aktiviteter med det formål at bjerge ofre fra et skibsvrag eller genstande fra et vrage eller havbunden. Strafferammen for overtrædelse af bestemmelsen er bøde eller fængsel indtil 3 år.

3. Gældende ret

3.1. Efter straffelovens § 139, stk. 1, straffes den, som krænker gravfreden eller gør sig skyldig i usømmelig behandling af lig, med bøde eller hæfte eller med fængsel indtil 6 måneder.

Bestemmelsen er udformet i overensstemmelse med forslaget i Straffelovskommissionens betænkning af 1923. Om bestemmelsens anvendelsesområde hedder det i betænkningen bl.a., jf. sp. 243-244:

»... Kommissionen har anset det for rettest at beholde det i nugældende Straffelov benyttede udtryk »Gravfreden«, der klart tilkendegiver, at der her er tale om en Forbrydelse mod den offentlige Orden og Fred. I Klasse med Krænkelse af Gravfreden har man som en ny Bestemmelse i dansk Ret stillet, at nogen gør sig skyldig i usømmelig Behandling af Lig... Efter Kommissionens Opfattelse falder under Bestemmelsen enhver Handling, der krænker Freden for den afdødes Legeme eller legemlige Rester eller Stedet, hvor disse er anbragt. Ved den skete Tilføjelse er præciseret, at det ikke er afgørende, om Liget er i nogens Varetægt. Bestemmelsen finder f.Eks. ogsaa Anvendelse paa Strandvaskere... Gravfreden er ikke bunden til Forudsætninger om Jordfæstelse paa Kirkegaard eller lignende. Urner med Afdødes Aske maa saaledes i lige Grad nyde Beskyttelse efter Bestemmelsen. Endvidere er Bestemmelsen anvendelig ikke blot overfor Mishandling af eller forargelige Raaheder overfor et Lig, men ogsaa overfor Forstyrrelser, Beskadigelser eller Ødelæggelse af Gravstedet eller Stedet, hvor Askeurner er anbragt, og overfor Forstyrrelser af Mindesmærker anbragte paa de anførte Steder...«

Om fortolkningen af udtrykkene »gravfred« og »usømmelig behandling af lig« kan endvidere henvises til Vagn Greve m.fl.: Kommenteret Straffelov. Speciel del (6. udg. 1997), s. 79, og S. Hurwitz: Den danske kriminalret. Speciel del (1955), s. 314-15. Sidstnævnte sted anføres bl.a.:

»Gravfreden er den fred, hvormed samfundet omgiver afdødes bisættelsessted, hvad enten der er tale om jordfæstelse på kirkegård eller andetsteds, eller an-

bringelse af urne med afdødes aske. Enhver handling, der uberettiget krænkter denne fred, f.eks. ved borttagelse af liget, dele eller rester deraf eller af genstande anbragt i graven, ved forstyrrelse af gravstedet eller derpå anbragt mindesmærke, omfattes af bestemmelsen, forudsat at gravstedet er undergivet nogens varetægt som udtryk for pietet mod afdøde. Hærværk mod oldtidsgrave falder derimod uden for bestemmelsen... I klasse med krænkelse af gravfreden sætter § 139, stk. 1, usømmelig behandling af lig, også når disse findes uden for varetægt;...«

Som det fremgår, forudsætter anvendelsen af straffelovens § 139, stk. 1, ikke nødvendigvis, at der er tale om jordfæstelse på kirkegård eller lignende, eller at liget er i nogens varetægt. Desuden vil efter omstændighederne også den blotte forstyrrelse af selve gravstedet være omfattet af bestemmelsen. Derimod må det efter bestemmelsens ordlyd antages at være en betingelse for strafansvar, at der i det konkrete tilfælde kan føres bevis for, at der ved den pågældende handling er sket en krænkelse af gravfreden eller en usømmelig behandling af liget.

3.2. Regler om dansk straffemyndighed er bl.a. fastsat i straffelovens §§ 6 og 7. Efter straffelovens § 6, nr. 2, hører under dansk straffemyndighed handlinger, som foretages på dansk fartøj, der befinder sig uden for nogen stats folkeretligt anerkendte område, f.eks. det åbne hav. Uanset ordlyden antages bestemmelsen tillige at omfatte handlinger, der iværksættes fra skibet mod interesser uden for skibet, jf. herved Vagn Greve m.fl.: Kommenteret Straffelov. Almindelig del (6. udg. 1997), s. 120.

Er forholdet ikke omfattet af § 6, nr. 2, idet handlingen f.eks. er foretaget på et fremmed skib på det åbne hav, vil der efter straffelovens § 7, stk. 1, nr. 1, være mulighed for at strafforfølge handlingen, hvis handlinger af den pågældende art kan medføre højere straf end hæfte, og gerningsmanden har dansk indfødsret eller er bosat i den danske stat. Denne bestemmelse finder tilsvarende anvendelse med hensyn til handlinger begået af personer med indfødsret eller bopæl i et af de nordiske lande, jf. straffelovens § 7, stk. 2.

4. Udenrigsministeriets overvejelser

4.1. Som nævnt under pkt. 2.1 ovenfor medfører artikel 4, stk. 1-2, i overenskomsten om beskyttelse af gravfreden ved »M/S Estonia« pligt til at kunne straffe enhver aktivitet, der forstyrrer gravfreden, med frihedsstraf. Det gælder navnlig enhver dykker- eller anden aktivitet, der har til formål at bjerge ofre eller ejendom fra vraget eller havbunden. Det gælder dog

ikke virksomhed, som en kontraherende part gennemfører med henblik på at tildække vraget eller for at hindre forurening af det maritime miljø fra vraget.

Som anført under pkt. 3.1 ovenfor forudsætter anvendelsen af straffelovens § 139, stk. 1, ikke nødvendigvis, at der er tale om jordfæstelse på kirkegård eller lignende, eller at liget er i nogens varetægt. Desuden vil efter omstændighederne også den blotte forstyrrelse af selve gravstedet være omfattet. Det må derfor antages, at straffelovens § 139, stk. 1, som udgangspunkt også kan finde anvendelse på de handlinger, der omfattes af artikel 4, stk. 1.

Ved tilblivelsen af § 139, stk. 1, har man haft hensynet til beskyttelsen af den offentlige orden og fred for øje. Der kan derfor rejses spørgsmål om, hvorvidt bestemmelsen også kan finde anvendelse på krænkelse af gravfreden ved vraget af »M/S Estonia«, der ligger på det åbne hav. Udenrigsministeriet finder dog, at det må antages, at der foreligger en beskyttelsesinteresse svarende til den, der værnes ved § 139, stk. 1, og at bestemmelsen derfor også omfatter gravfreden m.v. ved vraget efter »M/S Estonia«.

Imidlertid vil det være en betingelse for at kunne straffe efter § 139, stk. 1, at der i det konkrete tilfælde kan føres bevis for, at der ved den pågældende handling er sket en krænkelse af gravfreden m.v., jf. herved pkt. 3.1 ovenfor. Om overenskomstens artikel 4, stk. 1, alene tilsigter at omfatte sådanne tilfælde eller tillige finder anvendelse på enhver handling, der er egnet til at forstyrre gravfreden, kan ikke med sikkerhed udledes af artiklen.

Som det fremgår af pkt. 2.2 ovenfor, er der såvel i den finske som den svenske lovgivning vedrørende gennemførelse af overenskomsten om beskyttelse af gravfreden ved »M/S Estonia« fastsat et strafsanktioneret forbud mod dykning m.v. i og ved vraget. Efter disse bestemmelser kræves det således ikke, at der i det enkelte tilfælde kan føres bevis for, at gravfreden er krænkert.

Udenrigsministeriet finder det bl.a. på denne baggrund rigtigst, at der også for Danmarks vedkommende i en særlov fastsættes et strafsanktioneret forbud mod at foretage dykning og anden undervandsvirksomhed i det beskyttede område i og ved vraget, jf. herved lovforslagets § 2, stk. 1, og § 3.

4.2. Som det fremgår af pkt. 1 ovenfor, befinder vraget efter »M/S Estonia« sig folkeretligt på det åbne hav. I Sverige er der fastsat særlige bestemmelser, der giver mulighed for at strafforfølge i tilfælde, hvor overtrædelsen er begået af udlændinge på udenlandske fartøjer på det åbne hav, jf. pkt. 2.2 ovenfor.

Udenrigsministeriet har på den baggrund overvejet, om der for Danmarks vedkommende bør fastsættes lignende bestemmelser.

Overenskomsten af 23. februar 1995 om beskyttelse af gravfreden ved »M/S Estonia« indeholder ikke bestemmelser om straffemyndighed og kan derfor ikke antages at pålægge de kontraherede parter særlige pligter med hensyn til muligheden for at kunne strafforfølge overtrædelser på det åbne hav.

Derimod indeholder overenskomstens artikel 5 en forpligtelse for hver af de kontraherede parter til at underrette en anden kontraherende stat om forestående eller igangværende aktiviteter, der er blevet kriminaliseret i overensstemmelse med artikel 4, og som involverer et skib, der sejler under vedkommende kontraherende parts flag. Gennem underretningspligten opnås det således, at myndighederne i flagstaten får mulighed for at foretage strafforfølgning i forhold til vedkommende skib for overtrædelse af den lovgivning, der er fastsat i flagstaten til gennemførelse af artikel 4.

Det skal endvidere have for øje, at det i praksis vil være vanskeligt at gennemføre en retssag ved danske domstole i anledning af de handlinger, der er begået på fremmede staters skibe, idet folkeretten forbyder en stat at udøve myndighed mod fremmede staters skibe på det åbne hav.

Bla. på denne baggrund finder Udenrigsministeriet, at der ikke er grundlag for at fastsætte særlige regler om dansk straffemyndighed med henblik på gennemførelse af overenskomsten om beskyttelse af gravfreden ved »M/S Estonia«. Lovforslaget indeholder derfor ikke bestemmelser herom.

5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser m.v.

Forslaget forventes ikke at have nogen statsfinansielle konsekvenser, ligesom det ikke umiddelbart forventes at have administrative konsekvenser. Med lovforslaget forudsættes det således, at Sverige, Finland og Estland som de oprindeligt kontraherende parter i overenskomsten gennemfører, bekoster, tilser og vedligeholder de nødvendige foranstaltninger til sikring af gravfreden samt til sikring af miljøet. Der påhviler dog Danmark efter overenskomstens artikel 5 en pligt til at underrette en anden kontraherende stat om ulovlig virksomhed ved »M/S Estonia«, som skibe, der fører denne stats flag, måtte være indblandet i.

Lovforslaget forventes ikke at have miljø- eller erhvervsmæssige konsekvenser.

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastslår, at lovens formål er at beskytte gravfreden ved vraget efter passagerskibet »M/S Estonia«, således som det er fastlagt i overenskomst af 23. februar 1995 mellem Estland, Finland og Sverige. Efter denne overenskomst betragtes stedet for forliset som et sidste hvilested for dem, der omkom ved katastrofen, og skal som sådant ydes passende respekt.

Til stk. 2.

Ved bestemmelsen defineres det beskyttede rektangulære områdes positioner efter det geodætiske system World Geodetic System 1984 (WGS). Det beskyttede område omfatter således ikke blot selve skibsvraget, men tillige et tilstødende område på i alt ca. 2 gange 2 kilometer.

Til § 2

Til stk. 1.

Efter lovforslagets § 2, stk. 1, er dykning og anden undervandsvirksomhed inden for det område, der er nævnt i § 1, stk. 2, forbudt. For denne form for virksomhed vil lovforslagets § 2, stk. 1, således skulle anvendes frem for straffelovens § 139, stk. 1. Forbudet mod »dykning og anden undervandsvirksomhed« omfatter bl.a. enhver dykkeraktivitet eller andre aktiviteter, der har til formål at bjerge ofre eller genstande fra vraget eller havbunden.

Med forbudet i § 2, stk. 1, tilsigtes ingen indskrænkning i staters ret til i overensstemmelse med folkeretten at sejle frit på det beskyttede område. Det er således bl.a. muligt for sørgende at sejle til stedet for katastrofen for at lægge blomster på vandet. Endvidere kan der udsprede aske efter pårørende til de omkomne på vandoverfladen.

Til stk. 2.

Efter § 2, stk. 2, undtages fra forbudet i stk. 1 virksomhed, som en myndighed i Estland, Finland eller Sverige forestår med henblik på at tildække vraget eller for at hindre forurening af det maritime miljø, jf. herved overenskomstens artikel 4, stk. 3. Det gælder også virksomhed, der foretages på anmodning af en myndighed i disse lande.

Til § 3

Efter § 3 straffes den, som forsætligt overtræder forbudet mod dykning og anden undervandsvirksomhed i § 2, stk. 1, med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder. Som det fremgår, omfatter bestemmelsen alene forsætlige forhold, jf. herved straffelovens § 19.

Strafferammen i § 3 svarer til straffelovens § 139, stk. 1, om krænkelser af gravfreden m.v. § 3 adskiller sig imidlertid fra straffelovens § 139, stk. 1, derved, at der ikke kræves bevis for, at der ved den pågældende handling er sket en krænkelser af gravfreden, jf. herved pkt. 3.1. ovenfor i de almindelige bemærkninger til lovforslaget. Adgangen til at straffe efter § 3 forudsætter således alene, at der kan føres bevis for, at der

har fundet dykning eller anden undervandsvirksomhed sted inden for det beskyttede område.

Bestemmelsen i § 3 vil efter omstændighederne kunne anvendes i sammenstød med andre bestemmelser, f.eks. straffelovens § 276 om tyveri og § 284, jf. § 276, om hæleri med hensyn til tyveri. Der vil endvidere kunne ske konfiskation af eventuelt udstyr, f.eks. dykkerudstyr, der er benyttet ved den strafbare handling, og eventuelt udbytte ved bjergning m.v., jf. herved straffelovens § 75.

Til § 4

Efter bestemmelsen træder loven i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Bilag 1

AGREEMENT BETWEEN THE REPUBLIC OF ESTONIA, THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE KINGDOM OF SWEDEN REGARDING THE M/S ESTONIA

THE REPUBLIC OF ESTONIA, THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE KINGDOM OF SWEDEN, hereinafter referred to as the Contracting Parties,

RECALLING the disaster on the night of 28 September 1994 when the M/S ESTONIA sank, as a final place of rest for victims of the disaster, from any disturbing activities,

URGING the public and all other States to afford appropriate respect to the site of the M/S ESTONIA for all time,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

ARTICLE 1

The wreck of the M/S ESTONIA and the surrounding area, as defined in Article 2, shall be regarded as a final place of rest for victims of the disaster, and as such shall be afforded appropriate respect.

ARTICLE 2

The area constituting the final place of rest shall for the purpose of this Agreement be delimited by straight lines from point No. 1 through points No. 2, 3, 4 and back to point No. 1:

Point No. 1 (Upper Left) 59° 23,500'N, 21°40,000'E.

Point No. 2 (Upper Right) 59° 23,500'N, 21°42,000'E.

Point No. 3 (Upper Right) 59° 22,500'N, 21°42,000'E.

Point No. 4 (Upper Left) 59° 22,500'N, 21°40,000'E.

All positions defined by geographical coordinates in World Geodetic System 1984 (WGS 84).

ARTICLE 3

The Contracting Parties hereby agree that the M/S ESTONIA shall not be raised.

ARTICLE 4

1. The Contracting Parties undertake to institute legislation, in accordance with their national procedures, aiming at the criminalization of any

activities disturbing the peace of the final place of rest, in particular any diving or other activities with the purpose of recovering victims or property from the wreck or the seabed.

2. The Contracting Parties undertake to make it possible to punish the commission of an offence, established in accordance with paragraph 1 of this Article, by imprisonment.

3. Notwithstanding the above provisions, a Contracting Party may take measures to cover the wreck or to prevent pollution of the marine environment from the wreck.

ARTICLE 5

Each Contracting Party undertakes to submit information to another Contracting Party on pending or on-going activities having been criminalized in conformity with Article 4 and involving a vessel flying the flag of that Contracting Party.

ARTICLE 6

This Agreement shall enter into force thirty days after the date when the Contracting Parties have notified the other Contracting Parties in writing that the necessary constitutional procedures for its entry into force have been completed.

Done at Tallinn on 23 February 1995 in three originals, each in the English language.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, duly authorized thereto, have signed this Agreement:

For the Republic of Estonia

Juri Luik

For the Republic of Finland

Jaako Kaurinkoski

For the Kingdom of Sweden

Lars Grundberg

PROTOCOL ADDITIONAL TO THE AGREEMENT BETWEEN THE REPUBLIC OF ESTONIA, THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE KINGDOM OF SWEDEN REGARDING THE M/S ESTONIA

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF ESTONIA, THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF SWEDEN

BEING PARTIES to the Agreement on the protection of the wreck of the M/S ESTONIA, signed at Tallinn on 23 February 1995,

WISHING to further strengthen the protection of the wreck, as a final place of rest for the victims of the disaster, from any disturbing activities,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

ARTICLE 1

All States, wishing to do so, may accede to the Agreement between the Republic of Estonia, the Republic of Finland and the Kingdom of Sweden on the protection of the wreck of the M/S

ESTONIA, signed at Tallinn on 23 February 1995.

ARTICLE 2

Each State acceding to the Agreement shall deposit its instrument of accession with the Government of Sweden.

ARTICLE 3

The Agreement shall enter into force for a State acceding to the Agreement on the date of the deposition of the instrument of accession with the depositary.

Done at Stockholm on 23 April 1996

For the Government of the Republic of Estonia

For the Government of the Republic of Finland

For the Government of the Kingdom of Sweden

Til lovforslag nr. L 13. Skriftlig fremsættelse (8. oktober 1998)

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om beskyttelse af gravfreden ved vraget efter passagerskibet »M/S Estonia.«

(Lovforslag nr. L 13).

Lovforslaget har til formål at beskytte gravfreden ved vraget efter passagerskibet »M/S Estonia«, der forliste natten til den 28. september 1994 i Østersøen, hvorved 852 mennesker omkom, heraf 5 danske statsborgere. Lovforslaget indeholder et forbud mod dykning og anden undervandsvirksomhed på det sted, hvor »M/S Estonia« sank og et tilstødende område på ca. 2 gange 2 kilometer. Fortsættelig overtrædelse af forbudet straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

Med lovforslagets vedtagelse giver Folketinget samtidig sit samtykke til, at Danmark tiltræder overenskomst af 23. februar 1995 mellem Estland, Finland og Sverige om beskyttelse af gravfreden ved »M/S Estonia«. Ved tillægsprotokol af 23. april 1996 er der åbnet mulighed for,

at også andre stater kan tiltræde overenskomsten.

Det er Udenrigsministeriets opfattelse, at straffelovens § 139, stk. 1, ikke i tilstrækkeligt omfang yder den beskyttelse, som ovennævnte overenskomst forudsætter. Det er således efter lovforslaget muligt at straffe overtrædelse af forbudet mod dykning m.v., selvom der i det konkrete tilfælde ikke kan føres bevis for, at gravfreden er blevet krænket. Det afgørende er, om der har været forsæt til at foretage dykning m.v. på det beskyttede område. Med lovforslaget opfylder Danmark således de forpligtelser, der følger af ovennævnte overenskomst.

Alle medlemmer af Østersørådet, herunder Danmark, er blevet opfordret til at tilslutte sig overenskomsten.

Lovforslaget vil ikke have statsfinansielle konsekvenser.

Idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, skal jeg tillade mig at anbefale det til det høje Tings velvillige behandling.